

Régi jó Budapest

A magyar parlament gótikus palotáját csak a múlt század végé felé kezdték építeni. Sokkal fiatalabb tehát a mi országházunk, mint a Themse partján elterülő angol öse, amelynek toronyórája a Greenwichi csillagvizsgáló hajszálpontosságú időmérőjére beállítva dallamosan kongó, érces hangján tudatja London népével, hogy mennyi a pontos idő. A mi parlamenti épületünknek nincs ilyen óratornya s nincs „Big Ben“-je sem, ahogyan a Westminster torony óráját nevezik széles e világon. De azért mi is tudjuk mindenkor, hogy hányat ütött az óra. (Vagy talán nem mindig?)

Parlamentünk építésének gazdasági vezetését az akkori kormány Tisza Lajos grófra bízta, Tisza Kálmán testvéröccsére. Az öreg Tisza nem volt gróf, de gyermekei és testvérei számára megszerezte a grófi címet Ferenc Józseftől, aki hűséges és kipróbált szolgáinak készségesen osztogatta a főrangú címeket.

Tisza Lajos előzőleg Szeged kormánybiztosa is volt az 1873-iki óriási árvíz idején — amely a várost teljesen elpusztította — s ő lett Szeged újjáépítője. Kiadták a király jelszavát, amelyet az árvíz-sújtott városban tett látogatása alkalmával hangoztatott: „Szeged szebb lesz, mint volt“ s így is lett. Modern nagyvárost építettek a régi viskók helyébe, gyönyörű szállókkal, színházzal és egyéb közintézményekkel s az ócska fahíd és hajóhid helyett karcsú és impozáns vashíd szelte át a Tiszát.

A régi parlament a mai Sándor utcában állott, szemben a Nemzeti Múzeum oldalbejáratával. Akkoriban ezt az utcát lojálisan Főherceg Sándor-utcának hívták. Sok vihart látott és élt át ez az épület. Nagyon szűkre volt méretezve s „nagy“ ülések idején bizony szűknek is bizonyult. De azért ennek a miniatűr országháznak is megvolt mindene. Amfiteátrális ülésterme, magas elnöki pódiuma, körbefutó miniszteri bársonyszékéi, kalitkaszzerű karzata és ujságírótribúnja, amely utóbbi közvetlen kapcsolatban volt az ülésteremmel. Volt trafikja, ahol a legropogósabb szivarokat árulta egy szépséges leányzó, volt híres buffet-je, amelyet a közismert Drexler vendéglős vezetett, akinek nemzetközi vonatkozásban is

elsőrendű, igazi café-restaurantja is volt az Operával szemben, a régi, híres Ruscher-kávéház helyén. (Híresek voltak a „szeparéi“ is.) Ezt a házat utóbb a vendéglősről Drexler-palotának is nevezték, pedig szegény Drexlernek semmi köze sem volt az ingatlanhoz, ő csak bérlő volt. De népszerű volt, ügyes kocsmáros, miniszterek dédelgetett barátja, akiket viszont ő a parlamenti büffében minden jóval ellátott.

Az öreg Tisza Kálmán is szeretett szünetek közben a büffében üldögdélni s itt gyujtott rá olcsó szivarjára (mert nagyon spórolós ember volt). Előszedett a zsebéből egy „pakli masinát“ (úgy nevezték akkor a csomag gyufát) és jobb lábát kissé felemelve, farához dörzsölte a régimódi kénes gyujtót. Megvárta, míg a sístergő és sziporkázó kén tüze belekap a gyufaszádba s azután rágyujtott. A vele szemben lévő asztalnál ült egyízben egy ambiciózus fiatal honatya (így nevezték régente a képviselőket) és ugyanígy próbálgatta dörzsölni a gyufát. A gyujtó azonban csak nem akart lángra kapni, mire Tisza odaszólt:

— Hagyd abba, öcsém, nem elég oda a gyujtó. Far is kell ahhoz.

Óriási derűltség támadt s a zavarban lévő fiatal képviselő irigykedve nézte az öreg Tisza szikár, csupacsont természetét, amelyen a gyujtó pillanat alatt tüzet fogott.

Patriarchális, családias hangulat volt mindenha a régi Sándor-utcai „Tisztelt Ház“ mellékkermeiben. Képviselők, akik még néhány perccel előbb, mint ádáz ellenfelek viaskodtak egymással az ülésteremben, a folyosón karöltve sétáltak, vagy békésen pipáztak és söröztek az étteremben. Nagy tekintélye volt a képviselőnek. A közönség mindegyiket ismerte s főleg az ellenzékieket bálványozta egy-egy osztrák- vagy császárelles beszédésikerük után. A közhit azt tartotta, hogy a balpárt (így hívták a 48-as, Kossuth-pártot) a színarany, a jobbpárt az csak talmi. El is nevezték mamelukpártnak s a Fejbólintó Jánosok pártjának.

A pártvillongás állandó volt, de azért kurucok és labancok békeségben éltek egymással — a legközelebbi követválasztásig.

Dr. Kovács Jenő